

1. Economie als motor van het dorp

Verslag PlattelandsParlement Limburg 2010

Gespreksleider: Albert Kersten

Verslag: Wim Desserjer

Introductiefilm: <http://www.youtube.com/watch?v=72Zk2GMABS0>

Economie als motor van het dorp. Zoals Ben van Essen opmerkte is dat altijd al zo geweest; alleen is die economie veranderlijk. En bovendien, vindt men, verschillend voor het ene en voor het andere dorp. Economie of 'bestaanszekerheid' of 'werkklimaat' vormen een belangrijk element in de leefbaarheid van een dorp. In de workshop werden diverse aspecten van 'economie als motor van/in het dorp' genoemd.

'Economie als motor: O.K., maar wel breed zien'

Bij het gegeven 'economie als motor' wordt opgemerkt dat ondernemers, bijvoorbeeld winkeliers, zich goed realiseren dat enerzijds de economische waarde van hun zaak minimaal/klein is (in de zin van werkgelegenheid; het betreft veelal slechts 1 arbeidsplaats) en dat het economische gewin uitsluitend datgene is dat voor hem of haar telt. Een nuchtere conclusie. Anderzijds is men zich ook bewust van de voorziening die deze ondernemers handhaven of scheppen in een dorp en die van belang is voor de leefbaarheid van het dorp, echter niet uitsluitend. Men concludeert een gevoelige tweezijdigheid bij de economische motor; een winkel bijvoorbeeld is, a) slechts een *middel* in het bewaren/bevorderen van leefbaarheid in een dorp en b) een *doel* voor de ondernemer, immers hij dient omzet/winst te behalen. De 'motor' dient breed gezien te worden.

'Van ós'

Het succes van de 'motor' hangt af van de afkomst van de ondernemer: hij/zij moet uit het eigen dorp afkomstig zijn. Het is niet de enige, maar wel een factor van groot belang – het wordt als een enorm voordeel gezien. Kortom: het moet iemand 'van ós' zijn. Men vindt dat het ook wel iemand van elders kan zijn, maar die moet dan echt in zich hebben om 'van ós' te worden. Eigenlijk gaat het hier om de specifieke sociale vaardigheden die voor ondernemen in een dorp nodig zijn. De ondernemer moet de bewoners en hun sores kennen, moet fungeren als een 'bindende factor', moet als het ware klaar staan voor zijn dorpsbewoners. En niet te vergeten 'van ós' impliceert ook dat de dorpsbewoners moeten 'open staan' en van de voorziening gebruik gaan maken. Ook al houdt dat in dat voor sommige producten meer betaald moet worden dan bij de grote supermarkt in de stad.

'Ligging van het dorp als probleem voor dorpsondernemers'

Men geeft aan dat ondernemers in dorpen nabij een stad het erg moeilijk kunnen hebben; een stedelijke regio is voor dorpsondernemerschap niet bevorderlijk. Concurrentie kan toch te groot zijn. Toch wil dat niet zeggen dat daarmee dan 'economie als motor van het dorp' geheel afwezig is. Want vat men economie op als 'bestaanszekerheid van het dorp' dan hoeft de leefbaarheid in het dorp niet in het geding te zijn. Voorbeelden zijn de dorpen gelegen nabij een stad, alwaar veel dorpsbewoners werkzaam zijn, maar woonachtig zijn in het naburige dorp. Leefbaarheid wordt dan niet gedomineerd door dorps economie maar bijvoorbeeld meer door wonen, sociale en culturele factoren. Dit klinkt eenvoudig, maar men realiseert zich ook de effecten van ontgroening en vergrijzing, het effect van (achterblijvende) betrokkenheid van jongeren/jeugd bij verenigingen, etcetera. Ook die zaken vergen

noodzakelijke aandacht. Men concludeert: "Houdt leefbaarheid actief in een dorp, echter niet uitsluitend aangevlogen door de economie".

'Ieder dorp een eigen kenmerkend thema'

Als voorbeeld schiet Lottum te binnen. Lottum is het Limburgse 'rozendorp'. Rozenkweek hoort bij dit dorp, men identificeert zich hiermee, ook hier spreekt men 'van ós'. En ook al is het toe-eigenen van zo'n thema thans wellicht meer een emotioneel gegeven, dat is geen nadeel en er is niets mis mee zolang het maar geen illusie wordt. Hoe ook, zo'n kenmerkend thema voorziet de factor economie voor de leefbaarheid van Lottum toch van een belangrijke betekenis, ook al weet men dat rozenkweek niet uitsluitend aan Lottum gelinkt kan worden en al lang een bovenregionale, zelfs landelijke aangelegenheid is.

'Recept voor economie als motor van/in een dorp'

Een recept, zo geeft men aan, dat niet gemakkelijk is. De ondernemer moet 'van ós' zijn. Zijn bedrijf moet passen in het dorp en niet te vergeten in de regelgeving. Het zal veelal kleinschalig zijn, hoewel dat niet mag inhouden dat men in het 'ambachtelijke' blijft hangen. Het is en blijft secuur maatwerk, waar -zo onderstreept men- ondersteuning en hulp bij nodig zijn. En tot slot, van de (aanstaande) ondernemer wordt liefde voor de dorpsgemeenschap vereist. Overdreven, nee hoor!

Meer informatie: www.vkkl.nl en www.plattelandsparlement.nl